

Haggai

Haggai 1

1. In het tweede jaar Zie de aantekening bij Ezra 4:24, en Ezra 5:1. van den koning Darius, Hebr. *Darjavesch*. in de zesde maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het woord des HEEREN, door den dienst van Haggai, Hebr. *door de hand*. Zie de aantekening bij Exod. 9:35; Hand. 11:30, en Hand. 7:35; voorts *Haggai*, anders gemeenlijk genoemd *Aggens*. Hebr. *Chaggaë*. den profeet, tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, Dat is, den vorst uit en over den stam van Juda. en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, Hebr. *den groten priester, of den grootsten priester*. zeggende:
2. Alzo spreekt de HEERE der heirscharen zeggende: Dit volk zegt: De Heere zegt hier niet *mijn volk*, maar *dit volk*, tonende zijn misnoegen daarover, dat zij, den goddienst verzuimende, zich dagelijks bekommerden met hun eigenbaat zoekende Joden voorwendden, waarom zij den bouw van den tempel uitstelden. De tijd is niet gekomen, Dit was de verontschuldiging, welke trage en eigenbaat zoekende Joden voorweden, waarom zij den bouw van den tempel uitstelden. de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde. Hebr. *de tijd van het huis des Heeren om gebouwd te worden*.
3. En het woord des HEEREN geschiedde door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
4. Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, Hiermede wordt hun verweten dat zij niet

alleen huizen ter nooddrift, maar ook tot wellust of plezier voor zichzelf gemaakt hadden, eer zij het huis des Heeren bouwden. en zal dit huis woest zijn? David is veel anders geaard geweest; zie 2 Sam. 7:2; Ps. 132:3,4,5.

5. Nu dan, alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen. Dat is, merkt er wel op, en betracht hoe het ulieden gaat vanwege uwe zonden; verg. 1 Cor. 11:30,31; zie deze manier van spreken Exod. 9:21; 2 Sam. 18:3; Job 1:8, en Job 2:3, en Job 22:22, en Job 34:14, en hier onder Hag. 1:7.
6. Gij zaait veel, en gij brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe; Dat is, gij gevoelt de kracht van den wijn alzo niet, dat gij er vrolijk van zoudt worden; zie Gen. 43:34; Hoogl. 5:1; Joh. 2:10. gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, Hebr. *om zich te verwarmen*; dat is om u te verwarmen; verg. Zef. 2:12 met de aantekening aldaar. en wie loon ontvangt, die ontvangt dat loon in een doorgeboorden buidel. Of, *in een buidel waar geen bodem in is, of, die hol is*; dat is, het verdwijnt, alzo dat hij, die het ontvangt, geen nut daarvan heeft, achtervolgens het dreigement der wet; Deut. 28:15, enz.; Amos 4:9; Micha 6:14.
7. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen. Gelijk Hag. 1:5. Dit werderhaalt de profeet, opdat zij er immers terdege op letten zouden.
8. Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben, Aan dezen tempel. Het schijnt dat de profeet hier ziet op het gebed van Salomo en de belofte van God hem gedaan; 1 Kon. 8:18,19, enz. en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.
9. Gij ziet om naar veel, Of, *wend uw gezicht naar vele*; dat is, gij verwacht een overvloedigen oogst. maar ziet, gij bekomt weinig; Hebr. *het tot weinig*. en als gij het in huis gebracht hebt, zo

blaas Ik daarin. Alzo dat het verstuift, en ulieden niet ten nutte komt. **Waarom dat?** spreekt de HEERE der heirscharen; om Mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis. Te weten, om dat op te bouwen en te versieren. Zie boven Hag. 1:4.

10. Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, Versta hierbij, ook geen regen ter bekwamer en gewoner tijd. Dit is wat God dreigt, Lev. 26:19; Deut. 28:23,24,38; Amos 4:7. **en het land onthoudt zijn vruchten.**

11. Want Ik heb een droogte geroepen Anders: *een woestheid*; zie 2 Kon. 8:1; Jer. 25:29. Zie ook Deut. 28:22; Joel 1:10; Amos 1:2, en Amos 4:7,8,9. **over het land, en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de beesten, en over allen arbeid der handen. Dat is, over al de vruchten, die de aarde door den arbeid der mensen voortbrengt.**

12. Toen hoorde Zerubbabel, Zie Ezra 5:2. de zoon van Sealthiel, en Josua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en al het overblijfsel des volks, Dat is, al die van den krijg waren overgebleven, *gedurende welken velen om hals gekomen waren* en die wedergekomen waren, uit de Babylonische gevangenschap, waar er ook velen gestorven waren. **naar de stem van den HEERE, hun God, en naar de woorden van den profeet Haggai, Anders: dat is. gelijk als hem de HEERE, Aangezien zij wisten dat hem de HEERE gezonden had. hun God, gezonden had; en het volk vreesde voor het aangezicht des HEEREN.**

13. Toen sprak Haggai, in de boodschap des HEEREN, Dat is, in de boodschap, die hij in den naam en uit het bevel des Heeren deed aan het volk; of uit kracht der boodschap, achtervolgens het bevel, dat hij van God ontvangen had. **tot**

het volk, zeggende: Ik ben met ulieden, Of, *Ik zal zijn*. Derhalve hebt goeden moed, en vaart kloekelijk voort in het opbouwen van mijn huis. Verg. Ps. 56:10; Matth. 28:18,20; Rom. 8:31. **spreekt de HEERE.**

14. En de HEERE verwekte den geest van Zerubbabel, Dat is, de Heere heeft door deze vermaning van zijn profeet de harten der genoemden personen dagelijks meer en meer verwekt en aangepord om in het aangevangen bouwen voort te varen, totdat het geheel zou voltrokken wezen. Het was ganselijk van node dat dit volk zou versterkt worden, overmits *Tathnai* en andere vijanden van het volk Gods, naar hun uiterste vermogen, dit werk zouden te verhinderen. Zie Ezra 5:3. **den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en den geest van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en den geest van het ganse overblijfsel des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van den HEERE der heirscharen, hun God.**

Haggai 2

1. Op den vier en twintigsten dag der maand, Verscheidene overzetters voegen dit eerste vers aan het einde van het eerste hoofdstuk, en daar schijnt het toe te behoren. **in de zesde maand, in het tweede jaar van den koning Darius.**
2. In de zevende *maand*, Te weten, van het jaar, waarvan in vers een gesproken is. **op den een en twintigsten der maand, geschiedde het woord des HEEREN** Te weten, tot het Joodse volk en de voornaamsten onder dezelve. Alzo ook onder Hag. 2:11. **door den dienst van den profeet Haggai, Hebr. door de hand van Haggai, enz. Alzo ook in Hag. 2:11. zeggende:**
3. Spreek nu tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den

hoge priester, en tot het overblijfsel des volks, zeggende:

4. **Wie is onder ulieden overgebleven, die dit huis in zijn eerste heerlijkheid gezien heeft,** Te weten, in die heerlijkheid, waar het in was eer het van de Chaldeën is verwoest geworden. **en hoedanig ziet gij hetzelfde nu? Is dit niet als niets in uw ogen?** Namelijk vergeleken bij dien tempel, welken Salomo gebouwd heeft; zie Ezra 3:12. David had gaandeweg een groten schat van goud, zilver, koper en andere bouwstoffen tot den bouw van den tempel vergaderd, en Salomo deed daar nog een groten schat bij, als hij dien tempel bouwde; maar de Joden, die eerst uit de Babylonische gevangenschap kwamen, waren arm en hadden geen grote macht om dezen nieuwen tempel kostelijk op te bouwen. Anders: *is dit niet bij dat als niets*, enz.
5. **Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de HEERE; en wees sterk, gij Josua, zoon van Jozadak, hoge priester! en wees sterk, al gij volk des lands!** Dit spreekt hij tot den gemenen onder de Joden. **sprekt de HEERE; en werkt,** Dat is, gaat voort in het bouwen. Zie van het woord *werken*, Ruth 2:19; Spreuk. 31:13. **want Ik ben met u, spreekt de HEERE der heirscharen;**
6. **Met het woord,** Te weten, met dat woord, door hetwelk de hemelen gemaakt zijn, Ps. 33:6,9; dat is, met *Christus, in welken Ik*; dat is, in en door welken *Christus* Ik een verbond met ulieden gemaakt heb, waarom *Christus* Mal. 3:1, de engel des verbonds genoemd wordt, en de apostel zegt 2 Cor. 1:20, dat de belofte in *Christus* alleen *ja en amen is*. Anders: *naar het woord, doe Ik met ulieden*, enz.; dat is, naar de beloften, die Ik uwen vaderen en ulieden gedaan heb, dat Ik wilde zijn hun God en huns zaads God na hen; Gen. 15:18. **in hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt,** Te weten, besloten zijnde in de lenden uwers vaderen. Zie gelijke manier van spreken Hand. 7:53. **en Mijn Geest,** Versta, den Heilige Geest, die onze

zwakheid mede te hulp komt, Rom. 8:26. Dit vers heeft een klaar bewijs van de drie personen der Heilige Drievuldigheid. **staande in het midden van u;** Dat is, bij u tegenwoordig zijnde met zijn krachtige werking. Anders: *en mijn Geest zal in het midden van u blijven*; dat is, Hij zal ulieden in het uitvoeren van het werk van dit gebouw kracht verlenen; derhalve vreest niet, de zaak zal een goeden voortgang hebben. **vreest niet!**

7. **Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog eens,** Dat is, het zal in korten tijd geschieden, dat Ik hemel en aarde wederom, of ten tweede male bewegen zal. Zie Hebr. 12:26; dat ons lang dunkt te wezen, is bij God maar als een ogenblik; Ps. 90:4, en 2 Petr. 3:8. **een weinig tijds zal het zijn; en Ik zal de hemelen,** Met de engelen, inwoners des hemels. **en de aarde,** Met de mensen op de aarde. **en de zee,** Met die in de eilanden wonen. **en het droge** Met de mensen, die op het hoge droge land wonen. **doen beven.** Al deze schepselen zullen bewogen worden, ten tijde der geboorte, van het lijden en sterven, van de opstanding en hemelvaart van *Christus*, en als zijne apostelen dit alles door de ganse wereld zullen gaan prediken.
8. **Ja, Ik zal al de heidenen** Dit is ene profetie van de beroeping der heidenen, als het *Evangelie* door de ganse wereld zou gepredikt worden. **doen beven,** Of, *doen schudden*, te weten, alzo dat zij tot den Heere komen. Verg. Hos. 3:5, en Hos. 11:10,11 met de aantekening. **en zij zullen komen tot den Wens aller heidenen,** Te weten, *Christus*, dien alle heidenen of natiën zouden wenssen te omhelzen, zich tot zijne kerk begevende. Verg. Gen. 49:10. Anders aldus: *En de wens der heidenen zal komen*. Verstaande zulks van de komst van de *Messias*. Anders: *Dan zullen komen de gewensten aller heidenen*; dat is, mijne uitverkorenen, mijn lieve en aangenamen kinderen uit alle volken en natiën, zullen tot mij komen en in mij geloven. Zie Jes. 2:3. **en Ik zal dit huis** Dat is, dezen tempel. **met**

heerlijkheid vervullen, Want *Christus, de koning der ere. Ps. 24:7,8*, de Zaligmaker der heidenen, *die groter is dan Salomo, Matth. 12:42*, zou in eigen persoon lichamelijk verschijnen, prediken en wonderen doen, *gelijk Maleachi dit duidelijk voorzegt in Mal. 3:1*, en Hij zal voorts in zijn gemeente wonen met zijn Geest en genade. Verg. Ezech. 43:5,7. zegt de HEERE der heirscharen.

9. **Mijn is het zilver, en Mijn is het goud**, Alsof de Heere zeide: Indien Ik dezen nieuwen tempel uitwendig heerlijker hebben wilde van zilver en goud, dat ware mij licht om te doen, want al het zilver en goud der wereld komt mij toe, en Ik kon het u haast doen hebben, maar Ik wil dezen tempel versieren met een veel grotere heerlijkheid, namelijk met de tegenwoordigheid van den *Messias*, den Koning aller koningen, en met vele geestelijke gaven, waarmede Ik de kerk van het Nieuwe Testament versieren zal. spreekt de HEERE der heirscharen.

10. **De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden, dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede geven**, Namelijk door, of in *Christus Jezus*, den Vredevorst. Zie Rom. 5:1, en Rom. 14:17; Filipp. 4:7. Zie ook Jes. 11:6, en Joh. 14:27. spreekt de HEERE der heirscharen.

11. **Op den vier en twintigsten dag der negende maand**, Deze maand word *Chisleu* genoemd, Zach. 7:1; ten dele met onze *December* overeenkomende. in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:

12. **Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Vraag nu den priesters de wet**, Welken het toekomt de wet te verklaren. Zie Lev. 10:10,11; Deut. 33:10, en Mal. 2:7. zeggende:

13. **Ziet, iemand draagt** In dit 13e vers stelt de profeet twee vragen voor bij gelijkenis, lerende vooreerst dat de gelijkenis, lerende vooreerst dat de mens uit het

aanroeren van iets, dat heilig is, gene heiligheid verkrijgt. In vers 14 leert hij dat een mens, die onrein is, niet alleen gene heiligheid daarvan krijgt, maar integendeel, met zijn aanroeren verontreinigt hij hetgeen heilig is; met welke gelijkenissen de Heere te verstaan geeft de oorzaken waarom Hij nu een geruimen tijd de Joden gekastijd had, en waarom hunne offeranden Gode niet aangenaam geweest waren, namelijk omdat zij zo onrein van hart waren als degenen uiterlijk, die door het aanroeren van een dood lichaam zich verontreiniging hadden. Zie Lev. 21:1; Num. 5:2. **heilig vlees** Hebr. *vlees der heiligheid*; te weten, vlees, hetwelk de Heere is geheilgd geworden door de offerande. Zie Lev. 7:15. **in de slip van zijn kleed**, Hebr. *vleugel*. en hij raakt met zijn slip aan het brood, of aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan enige spijs, zal het heilig worden? Anders: *hij*. Die zin is: Zal er iets anders, dat hij aanroert, door hem geheilgd worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Neen. Want het kleed wordt wel door zulke aanroering geheilgd, Lev. 6:27; maar niet hetgeen van dat kleed werd aangeraakt.

14. **En Haggai zeide: Indien iemand, die onrein is van een dood lichaam, Hebr. van ene ziel; zie Lev. 19:28 de aantekening aldaar, en Num. 19:11. iets van die dingen aanroert, Van welke gesproken is in Hag. 2:13. zal het onrein worden?** Te weten, hetwelk het aangeroerd heeft. En de priesters antwoordden, en zeiden: Het zal onrein worden. Zie de wet, Lev. 11:24,25, enz., en Lev. 15:4, enz., Num. 9:10, en Num. 19:11,13.

15. **Toen antwoordde Haggai, en zeide: Alzo is dit volk**, De zin is: Evenzo is het met deze natie of met dit volk gesteld, hetwelk alles ontreinigt waar het bij of aan komt, dewijl het onrein van consientie is, blijkende daaruit dat zij mijn bevel, aangaande het opbouwen van den tempel verachten. Verg. Tit. 1:15. **en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht**, De Joden

waren wel heilige lieden in hun eigen oordeel, maar niet in de ogen van God. **spreekt de HEERE**, en alzo is al het werk hunner handen; en wat zij daar offeren, Te weten, op het brandofferaltair, dat vele jaren was opgebouwd geweest eer de tempel volbouwd is geworden, Ezra 3:2. God de Heere had wel de offeranden strengelijk bevolen te doen, maar hier verklaart Hij door zijnen profeet, dat gelijk al hun andere werken onrein waren, alzo ook hunne offeranden, *vanwege welke zij meenden Gode aangenaam te zijn* zolang zij nalieten des Heeren huis te bouwen, en omdat zij zelf onrein, dat is goddeloos en huichelachtig waren, en zonder geloof, want alles wat zonder geloof geschiedt, dat is zonde; Rom. 14:23. **dat is onrein.**

16. En nu, stelt er toch ulieder hart op, De zin schijnt hier te zijn: *Vóór* dezen, toen gij versloft hebt de opbouwning van den tempel, zijt gij van God gestraft geweest met dure tijden, zie Hag. 2:18, maar nu gij aan het werk kloekelijk gegaan zijt, hebt gij den zegen des Heeren gevoeld; derhalve neemt ter harte hetgeen in vorige tijden geschied is, opdat gij verstaande de oorzaak van den tegenspoed, die u tevoren geperst heeft, nu ook moogt verstaan de oorzaak van den zegen Gods, dien gij nu gevoelt, en hierna gevoelen zult en vaart derhalve kloekelijk voort in het opbouwen van het huis des Heeren. Enige overzetteren verlichten de duisterheid van dit vers met enige ingevoegde woorden, aldus: *En nu, stelt er toch ulieder hart op hoe het ulieden gegaan is, van dezen dag af*, enz. Zie Hag. 1:5, en Hag. 2:19. **van dezen dag af en opwaarts**, Dat is, op de dagen, die *vóór* dezen tijd geweest zijn. **eer er steen op steen gelegd werd** Dat is, eer de opbouwning van den tempel haar voortgang nam, en gijlieden op het fundament *hetwelk vóór vele jaren gelegd was* voortgegaan zijt, en op hetzelfde verder gebouwd hebt. Ten tijde van den koning *Cyrus* hadden zij de fondamente van den tempel gelegd, maar niet voortgebouwd tot op het tweede jaar van *Darius*, zie Hag. 2:11. Zie ook Ezra 4:5,24. **aan den tempel des HEEREN.**

17. Eer die dingen geschiedden, Dat is, eer men met den bouw des tempels voortvoer. kwam iemand tot den *koren* hoop van twintig *maten*, Dat is, die men meende dat twintig mudden, of schepels, of zakken uitgeven zou, of behoorde uit te geven, naar evenredigheid van het gezaaide. **zo waren er maar tien; komende tot den wijnbak, om vijftig maten van de pers te scheppen**, Hetzij voeder, of amen, of andere vaten, groot of klein. **zo waren er maar twintig.** De zin is: De oogst van het koren en den wijn was zeer sober en klein, dewijl de Heere u zijnen zegen onttrokken had, vertoornd zijnde over ulieder slordigheid in het bouwen van zijn huis.

18. Ik sloeg Dit is een breder verhaal der plagen, die God hun heeft toegezonden vanwege hunne slordigheid in het bouwen van den tempel. Verg. Deut. 28:22, enz. Zie ook 1 Kon. 8:37, en inzonderheid Amos 4:6,7,8,9; en Hag. 1:11, en Ps. 78:47. **ulieden met brandkoren**, Dat is, uwe vruchten. **met honigdauw en met hagel**, al het werk uwer handen; en **gij keerdet u niet tot Mij**, Anders: *daar is niemand bij ulieden die tot mij, spreekt de Heere*, met verzwijging van het woord *keert*. **spreekt de HEERE.**

19. Stelt er toch uw hart op, Of, *stelt nu uw hart*, enz. Alsof hij zeide: Totdat men is begonnen wederom te bouwen aan den tempel, zijn het ellendige bedroefde tijden geweest, maar let er nu eens op, hoe het nu toegaat, nu gij kloekelijk aan het bouwen zijt. **van dezen dag af en opwaarts**; Dat is, die *vóór* dezen tijd geweest zijn. **van den vier en twintigsten dag der negende maand af, van den dag, als het fundament** Dat is, als men is begonnen te bouwen op het fundament, hetwelk gelegd is geworden in het tweede jaar na de wederkomst uit de Babylonische gevangenschap, als het altaar werd gebouwd. Zie Ezra 3:11. Doch sommigen nemen deze woorden naar de letter, zijnde in die mening, dat de fondamente van den tempel, die

gelegd waren straks na de wederkomst van het volk uit Babylonië, van de vijanden van dit werk uitgeroeid waren, also dat men nieuwe fondamenteen heeft moeten leggen. **aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op.**

20. Is er nog zaad in de schuur? De zin is: Is er nog zaad overig in de schuur om te zaaien, Ik zal het van dezen dag af zegenen, ja tot de bomen toe, die nu in langen tijd geen vruchten gedragen hebben, zal Ik mijnen zegen geven. **Zelfs tot den wijnstok, Al de bomen en vruchten, die hier genoemd staan, plachten overvloedig in het Joodse land te groeien; zie Deut. 8:8. en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, die niet gedragen heeft, die zal Ik van dezen dag af zegenen.**

Dat is, vruchtbaar maken.

21. Het woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden male tot Haggai, op den vier en twintigsten der maand, Namelijk der negende maand, te weten, op denzelfden dag als tevoren het woord des Heeren tot Gaggai geschied is; zie ook Hag. 2:11. zeggende:

22. Spreek tot Zerubbabel, den vorst van Juda, zeggende: Ik zal de hemelen en de aarde bewegen. Zie Hag. 2:7.

23. En Ik zal den troon der koninkrijken omkeren, De zin is: Ik zal alle macht en geweld tenietmaken, die zich tegen *Christus* en zijn rijk verheffen; zie 2 Cor. 10:5, en 2 Thess. 2:8. Doch anderen verstaan dit gesproken te zijn van het werk der wederopbouw van den tempel, die door gene mensen zou kunnen verhinderd worden; om alzo de Joden des te meerderen lust en moed te geven om kloek in dit werk voort te varen. Het kan beide tegelijk wel bestaan. **en verdelgen de vastigheid** Dat is, sterkte, macht. **van de koninkrijken der heidenen; en Ik zal den wagen omkeren, en die daarop rijden; en de paarden, en die daarop rijden,**

zullen nederstorten, een iegelijk in des anderen zwaard. Hebr. de man in het zwaard was zijn broeder.

24. Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal Ik u nemen, Dit is, figuurlijkerwijze te zeggen: U, o *Christus*, die naar het vlees in de lenden van Zerubbabel besloten ligt, Matth. 1:12,13. Alzo wordt *Christus*, Ezech. 34:23, *David* genoemd; verg. Hebr. 7:9. o Zerubbabel, gij zoon van Sealthiel, Mijn knecht! spreekt de HEERE, en Ik zal u stellen, als een zegelring; Zie Hoogl. 8:6; Jer. 22:24. De zin is: Ik zal u lief en waard hebben, Ik zal u bewaren, gelijk iemand zijn ring bewaart, waar hij zijn geheimste zaken mede verzegelt. want u heb Ik verkoren, Verg. 1 Petr. 1:20. spreekt de Heere der heirscharen.